

Mława i jej okolice w latach 1914-1920.

Wystawa upamiętnia setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, przedstawiając dzieje Mławy i jej okolic w latach 1914-1920. Ten okres to lata I wojny światowej oraz pierwsze lata po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w pamiętnych listopadowych dniach 1918 roku.

Na 8 banerach zaprezentowano przede wszystkim pocztówki, fotografie i dokumenty dotyczące walk Rosjan z Niemcami na Mazowszu Północnym i Działdowszczyźnie do połowy 1915 roku, niemieckiej okupacji Mławy i powiatu mławskiego do 11 listopada 1918 roku, działalności Polskiej Organizacji Wojskowej na tym terenie przeciwko Niemcom. Prezentowane materiały przedstawiają też żołnierską służbę mieszkańców tego regionu w odrodzonym Wojsku Polskim, wyróżniając młodych ochotników walczących w roku 1920 z bolszewikami.

Wys:

NIEPODLEGŁA ^100

**Na drodze ku Niepodległej oraz w obronie i umacnianiu odzyskanej wojny Polski.
Mława i jej okolice w latach 1914-1920**

Ratusz w Mławie

Widok ulicy Szwajcarskiej w Mławie

Dzielnica kolejowa w Mławie

Mława, ul. Ogrodowa

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej

Plac Wolności 100, 05-800 Mława

Telefon: 22 644 10 10 | E-mail: muzeum@zawkrzenia.pl

Organizatorem wystawy jest: Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej

Wystawa realizowana przy wsparciu Fundacji na Rzecz Kultury i Dziedzictwa Historycznego "Mława 100" i Fundacji "Mława 100"

Mława i jej okolice w latach 1914-1920. Na drodze ku Niepodległej oraz w obronie i umacnianiu odzyskanej wojny Polski. Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej prezentuje w swojej wystawie dzieje Mławy i jej okolic w latach 1914-1920. W tym okresie Mława przeżyła trudne chwile, które przetrwała dzięki odwadze i odwadze mieszkańców, którzy walczyli o wolność i niepodległość. Wystawa przedstawia m.in. walki Rosjan z Niemcami na Mazowszu Północnym i Działdowszczyźnie do połowy 1915 roku, niemieckiej okupacji Mławy i powiatu mławskiego do 11 listopada 1918 roku, działalności Polskiej Organizacji Wojskowej na tym terenie przeciwko Niemcom. Prezentowane materiały przedstawiają też żołnierską służbę mieszkańców tego regionu w odrodzonym Wojsku Polskim, wyróżniając młodych ochotników walczących w roku 1920 z bolszewikami.

WIEŚNIA 100

Wzniesiony kościół parafialny z 1754 r. wzniesiony na miejscu w Zurońsku wieś niemiecka. Odpraszano w niej były od 1914 - 1918 niemieckie oddziały.

Napierki w Prusach Wschodnich letące tuż przy granicy z zaborem rosyjskim. Rosyjskie przejście graniczne.

Granica rosyjsko - pruska w Mławie

Patrol niemieckich huzarów pod l

Kościół ewangelicki w Działdowie w Prusach Wschodnich zniszczony przez Ros

Młynki na Mławieśku Polnocnym blisko granicy z Działdowem w Prusach Wschodnich

Żołnierze niemieccy na podwórzu chłopskiej zagrody w powiecie mławskim

Pierwsza przegrana husarzy rosyjskich i dragonów pruskich pod Mławą 2 sierpnia 1914 r. (20 lipca 1914 r. według kalendarza juliańskiego)

Pracownice muzeum podległy w 200

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

WIEŚNIA ^100

Hotel „Kling” w Iławie zony po walkach koło Działdowa

Działdowo po działaniach wojennych w 1914 roku

Bawarski szpital polowy w Mławie. Przed nim kotłownia sanitarna

Ulica Działdowska w Mławie w latach I wojny Na pierwszym planie żołnierze niemie

Ruiny hotelu „Zum Forsten Bismarck” w Iławie w Prusach Wschodnich

Mławie w latach I wojny żołnierzy niemieckich w drodze do przegranych

Prusy w latach I wojny (Zielonki)

Witok na park miejski i cerkiew w Mławie

Pracownice muzeum podległy w 200

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

NIEPODLEGŁA 100

Poczekalnia na dworcu kolejowym w Mławie przekształcona podczas I wojny światowej na kaplicę dla żołnierzy niemieckich. Ambona została umieszczona w klasznie

Stary Rynek w Mławie podczas I wojny światowej

Budynek na Starym Ryнку w Mławie, siedziba rosyjskiego Zarządź Powiatowego w Mławie, a po zajęciu Mławy przez Niemców niemiecka poczta polowa

Żołnierze niemieccy kupują na ulicy w Mławie

Żołnierze niemieccy na Starym Ryńku w Mławie

Oddziały niemieckie na Starym Ryńku w Mławie

Jeździacy rosyjscy pod eskortą niemiecką na Starym Ryńku w Mławie przed wywiezieniem z miasta

Soldaty niemieckie w Mławie

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej

Pracownice muzealnego punktu w Mławie

NIEPODLEGŁA 100

Jeździący, syn Stanisława Kamińskiego, ofikarski z Mławy. Pełnił służbę w 1 pułku Legionów Polskich, a następnie kawalerzysta 1 pułku ułanów Legionów Polskich, potem w 1 pułku kawalerii w odrodzonym Wojsku Polskim

Sztab niemieckiego gubernatorstwa wojakowego w Mławie w czasie I wojny światowej. W pierwszym rządzie w środku siedzi generał porucznik von Loos, gubernator wojakowski mławski. W Generalnym Gubernatorstwie Warszawskim były pułki Warszawski gubernatorstwa wojakowego w Czapłach, Kiliżu, Kępciu, Łobzie, Łokosiu, Mławie, Pławach, Siedluchach, Słobowcach i Włocławku

Niemiecka pieczęć miasta Mławy z okresu I wojny światowej

Zaświadczenie z Wojakowego Biura Historycznego w Warszawie dla Lucjana Osieckiego mieszkańca wsi Chądźmy Krasne lub Chądźmy Kuski w gminie Strzegowo, potwierdzające jego czynną służbę w Polskiej Organizacji Wojskowej od 1 maja 1917 roku do 10 listopada 1918 roku

Most w Strzegowie w latach I wojny światowej. 17 października 1918 roku członkowie niemieckiej Organizacji Wojskowej zniszczyli mostek (zobaczcie niemieckie w Strzegowie, zabijając jednego z jeźdźców, o którego ranie. Ciekawą ranną podczas tej akcji okazała się pani Bogdana Nyszewska z placówki POW w Strzegowie zmarła wskazała go także na Niemców

Oścień wrodoła cesarza Wilhelma II w 1917 roku w Mławie

Flagi na ratuszu w Mławie w dniu 5 listopada 1918 roku. W dniu 5 listopada 1914 roku generałowie gubernatorstwa wojakowego w Łublinie, niemiecki w Warszawie w imieniu cesarza Franciszka Józefa i Wilhelma II ogłosił powstanie Królestwa Polskiego na ziemiach „niezależnym państwie wydziarczonej z „w łączności z obu sprzyjacznych mocarstwami”

Most na Wieżce w Strzegowie

Pracownice muzealnego punktu w Mławie

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej

NIEPODLEGŁA 100

Dyplom odznaczenia
Zbyszewskiego Medalem Niepodległości

Zawiadzenie Zarządu Koła
Powiatowego Związku Powoiaków w Mławie
dla Władysława Zbyszewskiego

Medal Niepodległości

Legitymacja odznaczenia Władysława Zbyszewskiego
Medalem Niepodległości

Zawiadzenie Komisji Kwalifikacyjnej
Polskiej Organizacji Weteranów
przy Wojtkowym Szpitalu Niemieckim
dla Władysława Zbyszewskiego z 23 listopada 1928 roku

Legitymacja Związku Powoiaków Władysława Zbyszewskiego z Mławy

Dyplom odznaczenia Medalem Niepodległości
Józefa Piłsudskiego, powiatka z Mł

Prezencja Medalu Niepodległości

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

NIEPODLEGŁA ^100

Mławianin Stanisław Młczyński,
wyemigrował do Stanów Zjednoczonych,
gdzie został żołnierzem Armii Polskiej we Francji,
to Błękitna Armia generała Józefa Hallera,
oku haliczerzy została przewieziona do Polski.
Wspominał w swojej wspomnień na Wawrocie:
Stanisław Młczyński z trzema innymi żołnierzami
(arch. Zdzisława Wawroczyńskiego)

Wspomnienie z Mławy w Mławie

Dyplom odznaczenia Kazimierza Jermyskiego
Krzyżem Niepodległości, Jermyski był działaczem
stowarzyszenia społecznego
i narodowym na Mazurach i Wermii.
Od 1928 roku razem z rodziną mieszkali w Mławie

Stanisław Młczyński
(arch. Zdzisława Wawroczyńskiego)

Pocztówki Polonii amerykańskiej wystawione do Mławy

Stefania Młczyńska, żona Stanisława Młczyńskiego
(arch. Zdzisława Wawroczyńskiego)

Member komisji
balcerzyka Stanisława Młczyńskiego
w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej
w Mławie

Prezencja Medalu Niepodległości

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

NIEPODLEGŁA 100

Inierze odrodzonego Wojska Polskiego przy Małej w powiecie miławskim

Trzej żołnierze polscy. Pierwszy z prawej Bronisław Purczyki

Aleksander Średziński, profesor gimnazjum miławskiego i trzej uczniowie gimnazjum Racyl i Jan Łoźniakowscy, Roman Karniewski – żołnierz Armii Ochotniczej w 1920 roku

Kazimierz Żurkowski, gimnazjalista miławski, ochotnik podczas wojny polsko – bolszewickiej w 1920 roku. Maturzysta z 1923 roku

Adrian Chelmicki, uczeń gimnazjum miławskiego, ochotnik podczas wojny polsko – bolszewickiej z 1920 Maturzysta z 1924 roku

Bronisław Purczyki i Turzy Małej w powiecie miławskim

Trzej żołnierze polscy z okresu wojny polsko – bolszewickiej. Pierwszy z prawej Robert Rudowski

Tablica w Gimnazjum Pałuszewskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Miławie upamiętnia 24 wychowanków szkoły, którzy polegli w walkach o niepodległość Polski w latach 1914 –

Pracownice samodzielną jednostką w 2008

MUZEUM ZIEMI ZAWKRZEŃSKIEJ

Adres źródłowy: <https://mlawa.pl/arttykul/wystawa-plenerowa-niepodlegla100-w-parku-miejskim>